

PROSTŘEDÍ A PŘÍLEŽITOST

Školní vzdělávací program Základní školy Světoplavci
zpracován podle RVP ZV v platném znění ke dni 26.8.2020 ředitelkou Kateřinou Parvonič

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Obor vzdělání: obecná příprava, 79-01-C/01 Základní škola; dle nařízení vlády č. 689/2004

Světoplavci jsou základní školou, která **prozatím otevírá první stupeň** a tomu odpovídá i tento školní vzdělávací program. Škola má do dvaceti dětí, z toho významná část je na programu individuálního vzdělávání. Druhý stupeň škola plánuje otevřít ve školním roce 2023.

Škola sídlí v pronajaté budově přímo v bráně hlavního třeboňského náměstí. Škola je dostatečně **vybavena pro svůj provoz**, kromě kmenových učeben máme místnost pro shromáždění a skupinové aktivity, výtvarný atelier, výukovou kuchyňku, týmovnu, družinovou klubovnu. Jak bude růst množství dětí ve škole, budeme postupně rozšiřovat prostor, který budeme obývat.

Škola nemá třídy, ale pracuje s dětmi seskupenými **v družinách, tedy malých partách** 5 - 8 dětí. Družiny mají věkový rozptyl odpovídající maximálně dvouletému rozdílu ročníku. Každá družina má svého patrona z řad pedagogů, který družinu a jednotlivé členy velmi dobře zná a dle potřeby družinu podporuje.

Naši pedagogové disponují širokou škálou kompetencí vztahující se k výchovně vzdělávací práci s dětmi. V týmu máme psychologa, pedagogy s mnohaletou zkušeností i pedagogy z volnočasové sféry. Za klíčové kompetence našich pedagogů považujeme kompetenci didaktickou, díky které umí pedagogové připravit takové podmínky, prostředí a příležitosti k rozvoji, které nejlépe vyhovují jednotlivým žákům a stimulují je k maximálnímu možnému osobnímu rozvoji, kompetenci osobnostní, kam je u vznikající školy nutno řadit psychickou odolnost, pracovitost, kreativitu a také odpovídající žebříček hodnot a morální profil pedagoga, a konečně kompetenci k učení, což považujeme za důležité nastavení pro sebereflexi, osobní růst i pro práci s reflexí žáků. Jádrem týmu jsou družinové patroni, kteří se starají o jednotlivé družiny. Kromě obecněji zaměřených pedagogů škola využívá pro výuku i pedagogy - lektory, kteří se podílejí na aktivitách odbornějšího rázu - výuka cizích jazyků, environmentální výchova, survival, některé sporty atd. Pedagogové jsou v roli průvodce, který je sám na cestě. Jsou pro tuto činnost dostatečně kvalifikovaní a dále pokračují ve svém rozvoji a vzdělávání. Stejně jako žáci, i učitelé mají svůj plán rozvoje, který průběžně naplňují a vyhodnocují. V průběhu roku je jim zajištěna péče v podobě supervize, mentoringu, koučinku.

Škola **úzce spolupracuje s rodinami žáků**. Nezbytná je podpora rodin už při zápisu do školy, kdy rodiče deklarují shodu se vzdělávacím konceptem školy a dochází k oboustrannému vyjasňování toho, jak škola funguje a zda se to potkává s očekáváním rodičů. V průběhu roku jsou hlavním momentem spolupráce **Triangly**, setkání rodič - žák - pedagog, která se odehrávají každých šest týdnů v průběhu celého roku. Kromě toho poskytuje rodičům dostatek informací o průběhu i výsledcích vzdělávání žáků. V průběhu roku si škola opakovaně vyžádává zpětnou vazbu od rodin o tom, jak jsou s chodem školy spokojeni a zda mají dostatek informací.

Škola navazuje spolupráci s ideově blízkými subjekty, např. se školami, které mají podobný koncept vzdělávání, s organizacemi, které se zabývají přírodovědnými obory a vzděláváním. Blízký vztah má škola ke směrům Učíme se venku, Ekoškola, Montessori, Škola můj projekt atd.

Na konci každého školního roku škola vyhodnocuje své záměry, úspěšnost jejich realizace, naplnění jednotlivých cílů. Součástí autoevaluace jsou i zpětné vazby (vysvědčení) pro průvodce od dětí.

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Nejdůležitější je pro nás finální produkt vzdělávacího procesu, tedy žák - absolvent, a to nikoli ve smyslu okamžiku absolvence, ale celým životem prověřovaný jedinec. Klademe na něj vysoké nároky a chceme jim z hlediska vzdělávacího konceptu (i jeho následné realizace) dostat. Usilujeme vychovávat a vzdělávat lidi s aktivním, tvořivým, pravdivým a zodpovědným přístupem k životu. Tuto formulaci nadřazujeme definovaným klíčovými kompetencím i očekávaným výstupům. Hlavním zdrojem forem vážících se k tomuto cíli je celý koncept Prostředí a příležitost a specifika, která na uspořádání a průběh školy koncept klade.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE SVĚTOPLAVCŮ

Pro potřeby pedagogického sboru máme stanoven **Pedagogický kodex**, který odráží hlavní společná východiska a zásady při pedagogické práci v naší škole, a to jak pro rozvoj klíčových kompetencí, tak i jednotlivých očekávaných výstupů a průřezových témat.

1. Vytváříme respektující a podnětné prostředí.
2. Forma se přizpůsobuje obsahu, nikoli naopak.
3. Vnitřní motivace dítěte je základem k rozvoji.
4. Vedeme děti tak, aby učení probíhalo vědomě.
5. Podporujeme učení v situacích, který ukazuje reálný smysl učeního.
6. Stavíme před děti příležitosti, které odpovídají jejich možnostech rozvoje.
7. Pracujeme se zpětnou vazbou a reflexí jako klíčovými prvky učení.
8. Podporujeme skupinovou dynamiku jako významný prvek vrstevnického učení.
9. Pracujeme sami se sebou, abychom byli jako průvodci autentičtí.
10. Stavíme situace tak, abychom mohli kvalitně pracovat s výstupy výchovně vzdělávacího procesu.

Organizace výuky v konceptu Prostředí a příležitost

Kurikulum

Vzdělávací cíle respektují Rámcové vzdělávací programy závazné pro všechny základní školy. Do plánu vzdělávání jsou rozvrhovány tak, aby reflektovaly potřeby a aktuální stav rozvoje každého jednotlivce. Část obsahů výuky představuje neměnný základ společný všem, další obsahy si děti informovaně volí a vybírají ze vzdělávací nabídky. Kurikulum vyvažuje podporu všestranného rozvoje a práci se silnými i slabými stránkami jednotlivců. Obsahy jsou integrovány do tématických celků, které lépe korespondují s reálným životem a dávají učení dětí větší smysluplnost. Ve vzdělávacím plánu klademe důraz na rozvoj dovedností potřebných pro uplatnění v životě.

Průběh výuky

Výuka je řízena dvěma plány: ten první je **pevný týdenní rozvrh**, který vymezuje čas pro společnou práci, čas pro samostudium, rozvojové bloky, skupinové aktivity atd. Druhý plán doplňuje **každý žák sám**: v souladu s bloky si plánuje osobní rozvoj dle cílů stanovených ve vlastním plánu, dle zpětné vazby, předchozích výsledků i vlastních zájmů a potřeb. Jako podpora systému slouží škály s indikátory, které pomáhají mladým lidem, aby mohli sami nahlížet na svou práci a vyhodnocovat její kvality i průběžný pokrok.

Mladí lidé jsou organizováni ve věkově smíšených skupinách - družinách, kde základem jsou malé, pevnými vztahy spojené skupiny, které společně procházejí výukou. V dalších blocích děti pracují buď samostatně nebo ve skupinách odpovídající jejich aktuálním vzdělávacím cílům. Přijímáme i děti do režimu individuálního vzdělávání a režimu Napůl domškolák, v němž mohou 1 - 3 dny týdně navštěvovat vybrané výukové bloky.

Roční plán výuky

Škola má specifický rytmus školního roku: **každých šest týdnů** probíhá jedna plavba, která je poté v rámci Trianglu vyhodnocována jako celek. V průběhu plavby je pět týdnů v běžném rozvrhu, šestý týden

pak následují Slavnosti, které plavbu oddělují od následující. Slavnosti reflektují průběh cyklu roku a vytahují nás z profánního do posvátného režimu nahlížení na přítomnost.

Výukové cíle

Cíle jsou společnou komunikační platformou pro mladé lidi, učitele (průvodce) a rodiče. Mladý člověk si je volí (v některých fázích výuky zcela volně, jindy z omezené nabídky), nastavuje indikátory jejich naplnění a o průběhu i výsledku jejich dosahování komunikuje s učiteli i rodiči. Cíle očekávaných výstupů a klíčových kompetencí jsou postaveny na roveň. S cíli se mladý člověk setkává v různých formách:

- skrze příležitosti, které přináší jednotlivé výukové bloky a jejich průvodci
- skrze vlastní studijní plán
- skrze sezónní nabídky tematických bloků, seminářů a projektů
- skrze profánní i slavnostní život školy (bloková týdenní výuka Slavnosti, která se koná každý šestý týden)

Kompetenční cíle i očekávané výstupy jsou v koncepci školy členěny do osmi bloků předmětů: Samostatná plavba, Ostrovy, Kormidlo, Expedice, English day, Zdroje, Kruh a Slavnosti. Nezbytností při práci s cíli je dobrá vstupní diagnostika a následná reflexe i práce se zpětnou vazbou. Také do práce s cíli zapojujeme děti již od první třídy.

Formy výuky

Formy výuky jsou variabilní, přizpůsobené konkrétním obsahům výuky. Zahrnují například trénink dovedností, badatelsky orientovanou výuku, výuku v projektech, informační koutky, čas na samostudium, vrstevnické učení, formáty zážitkové pedagogiky. Mění se v průběhu školního roku podle konkrétních potřeb výuky a částečně jsou určovány formou nesenou předměty. Specifickým obdobím je první rok každého žáka, kdy je větší orientace na získání funkčních gramotností pro budoucí období rozvoje vzhledem k způsobu, jakým škola funguje. V praxi se odehrává více bloků zaměřených na poznávání, podporu skupinové dynamiky, postupně se děti v rámci klíčových kompetencí učí zvládat základy vlastního učení, rozhodování a řešení situací, které škola navozuje. Základem pro samostatnější pohyb žáků výukou jsou také Klíče, vstupní požadavky, které děti samostatně plní v průběhu celého roku a které jim postupně dávají přístup k různým funkcím školy (např. možnost používat kuchyňku, možnost mít klubovnu atd.).

Část forem si žáci volí sami. Ve formách je výrazná orientace na činnostní výuku, samostatnou aktivitu a vnitřní motivaci mladých lidí. Součástí výuky je práce s reflexí a zpětnou vazbou. Jednou z důležitých forem je zapojení do života místní komunity, které se výrazněji projevuje od třetího ročníku.

Mění se též způsob práce se žákem ve vztahu k splněným milníkům, mezi které patří milníky formální (např. 1. trojročí, 2. trojročí atd.) i individuální (např. ovládnutí čtení, psaní, splnění klíče ad.). S každým dokončeným milníkem získává žák nové nástroje pro samostatné objevování světa (možnost využívat technologie, cestovní deník ad.).

Prostředí

Prostředí je připravené pro různorodé učební potřeby dětí. Samozřejmostí je pro nás blízká spolupráce s knihovnou, využívání digitálních technologií, prostor pro samostudium i skupinovou práci, výuka v přirozeném prostředí (les, louka, centrum města). Máme k dispozici dostatečný prostor pro badatelný, malé týmové místnosti i pro shromáždění všech žáků školy. Využíváme také tělocvičnu třeboňského gymnázia.

Výstupy a hodnocení

Mladí lidé se učí hodnotit se sami a hodnocení má výrazně formativní charakter (pro potřeby dalšího rozvoje). Hlavní část hodnocení je odvozována z portfolia mladého člověka a z Trianglů, tedy společných schůzek rodiče, žáka a pedagoga za účelem uzavření jednoho šestitýdenního plánu a otevření dalšího (Kormidlo).

Přímo ve výuce je klíčovou formou pro upevňování a vyvozování odpovídajících poučení ze zkušeností reflexe a zpětná vazba.

Děti nedostávají domácí úkoly, jejich volný čas je jejich skutečně volným časem (výjimkou jsou projekty a další dlouhodobější úkoly, kde lze očekávat i přesah do volného času dětí, o tomto přesahu ale vždy rozhodují děti samy). Rodiče si zároveň díky setkávání se školou udržují přehled o tom, v čem se děti rozvíjejí a na čem právě pracují.

Vzdělávání žáků s individuálními vzdělávacími potřebami

Respektujeme jedinečnost a osobnost každého žáka a to včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. To se promítá

- v práci s hodnocením a sebehodnocením žáka
- v reflexivním dialogu o dosažených vzdělávacích cílech
- v střídání a různorodosti učebních metod, forem
- v tvorbě individuálního vzdělávacího plánu
- v dlouhodobé a pravidelné spolupráci s rodiči

Pro vzdělávání žáků se specifickými potřebami a žáků mimořádně nadaných tedy nepotřebujeme vzhledem k celkovému přístupu školy ke každému jednotlivci žádná speciální ustanovení či podmínky. Považujeme za specifického každého žáka a podle toho nastavujeme individuální podmínky k dosažení osobního maxima.

Začlenění průřezových témat

Na konci prvního i druhého stupně budou mít všichni žáci absolvované úseky všech průřezových témat a na konci 9. ročníku budou mít absolvovány všechny tématické okruhy. Témata budou podle potřeby rozložena do všech předmětů naší školy, s tím, že budou evidována v podobě tématických okruhů stejně jako další očekávané výstupy. Stejná strategie jako u očekávaných výstupů bude volena i v případě, že bude zřejmé, že některý z okruhů či témat bude opomíjen skupinou žáků, v tu chvíli bude zařazen jako podnět a volitelná aktivita v různých předmětech (ponorka, kormidlo, expedice, ostrovy ad.) a bude poctivě evidováno, kteří žáci prošli jakou částí průřezového tématu. Nelze tedy říci předem, kdy budou které části jednotlivými žáky absolvovány.

4. UČEBNÍ PLÁN SVĚTOPLAVCŮ

předmět	1.stupeň	1.stupeň souhrn	souhrn ročně	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
KRUH	10	260	52	2	2	2	2	2
SLAVNOSTI	bloková výuka	500	100	100	100	100	100	100
SAMOSTATNÁ PLAVBA	10	260	52	2	2	2	2	2
ZDROJE	15	390	78	3	3	3	3	3
OSTROVY	10	260	52	2	2	2	2	2
EXPEDICE	20	520	104	4	4	4	4	4
KORMIDLO	15	390	78	3	3	3	3	3
ENGLISH DAY	20	520	104	4	4	4	4	4
souhrn	100	3100	594	20/t	20/t	20/t	20/t	20/t

Celkový počet hodin týdně v každém roce na 1. stupni je 20.

Specifikace předmětů

KRUH: Předmět je zařazován každý den jako zahájení dne a jednou týdně má svůj vlastní vyučovací blok. Navíc může být kdykoli v průběhu školních dnů vyvolán na žádost dětí, pokud vyvstane potřeba nějakou problematickou sociální situaci společně řešit.

ENGLISH DAY: Předmět je zařazen každý týden a v jeho rámci se odehrávají běžné školní činnosti, ale v cizím jazyce.

SLAVNOSTI: Blokový předmět, zařazován je 5x ročně po celý týden. Jeho časová dotace jednorázově činí 20h (tedy celý vyučovací týden).

SAMOSTATNÁ PLAVBA: Předmět je zařazen několikrát týdně, dle konkrétních potřeb dětí si jej navíc mohou volit místo dalších bloků (např. s ním nahrazují Ostrovy nebo Zdroje).

OSTROVY: Předmět, ve kterém si děti volí z nabídky činnost, která je zajímavá.

ZDROJE: Předmět zaměřený na práci s informacemi.

KORMIDLO: Předmět, který v sobě zahrnuje "podpředmět" (z pohledu rozvrhu) Ponorka. Jeho významnou součástí jsou klíčové kompetence, zejména kompetence k učení a kompetence pracovní.

EXPEDICE: Kromě pravidelného týdenního zařazení předmětu je každých 6 týdnů realizován formou výjezdu se stejnou časovou dotací a obdobným rozložením dalších zařazených předmětů.

Učební osnovy

Níže uvádíme OV jednotlivých předmětů. Osnovy nemáme, obsah konkrétních předmětů vzniká na základě zájmu a poptávky ze strany žáků, případně je vázán na konkrétní OV tam, kde je obsah přímo svázán s podstatou cíle očekávaného výstupu.

SAMOSTATNÁ PLAVBA

(konzultace, provázení)

Forma předmětu: Žáci si v předmětu Kormidlo plánují, čemu se budou věnovat, to pak realizují v SP.

matematické

M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

M-3-1-03 užívá lineární uspořádání: zobrazí číslo na číselné ose

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa: nachází v realitě jejich reprezentaci

M-3-3-02 porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

jazykové

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09 píše správně tvary písmen a číslic: správně spojuje písmena i slabiky: kontroluje vlastní písemný projev

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná

ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu-děj, věc, okolnost, vlastnost

ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru

ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy

ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech: dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev: velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

DRUHÉ OBDOBÍ PRVNÍHO STUPNĚ

matematické

M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel

M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomkuM-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel

M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty

M-5-1-08 porozumí znaku,,-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici): užívá jednoduché konstrukce

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky: určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

jazykové

ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta

ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry

ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí

ČJL-5-2-08 píše správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

ostatní

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy: v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup: v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model

VV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce: poskytne první pomoc při úrazu

I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

ZDROJE

Forma předmětu: žáci pracují s informacemi, které potřebují pro naplňování svých cílů. Specifickým prostředím pro 1. trojročí je městská knihovna, kterou škola pravidelně navštěvuje.

jazykové

CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

DRUHÉ OBDOBÍ PRVNÍHO STUPNĚ

matematické

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

jazykové

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

ostatní

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtu, plány a základními typy map: vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách i sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli

ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti: zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek

TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště: samostatně získá potřebné informace

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat

I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji

I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

OSTROVY

Forma předmětu: žáci si volí aktivitu z nabídky. Délka jednotlivých aktivit se prodlužuje v souladu s vývojovými možnostmi žáků. Často si také předem vyžadávají určitou aktivitu, ve které se potřebují rozvíjet a která koresponduje s jejich cíli.

jazykové

ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev

ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

ostatní

ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i jiných zemích

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních materiálů

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině: usiluje o jejich zlepšení

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované dovednosti: vytváří varianty osvojených pohybových her

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

DRUHÉ OBDOBÍ PRVNÍHO STUPNĚ

ostatní

ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví: používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti: vytváří varianty osvojených pohybových her

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí: adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevně přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje: respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví: cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-11 adapтуje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení: koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

SLAVNOSTI

Forma předmětu: žáci si plánují a posléze realizují slavnostní týden, který vrcholí páteční slavností. Základní metodou práce je projektový přístup. V tomto týdnu je uzavřená plavba, tedy žáci mají dokončené své pětítýdenní cíle a věnují se zcela jiným aktivitám.

jazykové

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

ostatní

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
HV-3-1-01 zpívá na základě svých intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty): porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti: uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky k jejich kombinaci

VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

DRUHÉ OBDOBÍ PRVNÍHO STUPNĚ

jazykové

ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru

ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace

ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

ostatní

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik

ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součástí vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření: porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku? v plošném vyjádření linie a barevné plochy: v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup: v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model

VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly: uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření: pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)

VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem a využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

ENGLISH DAY

Forma předmětu: žáci tráví celý den s rodilým mluvčím v anglickém jazyce. Na pozadí jazyka se odehrávají běžné činnosti - společné cvičení, vaření, hraní, učení.

jazykové

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové i vizuální předlohy

ostatní

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

DRUHÉ OBDOBÍ PRVNÍHO STUPNĚ

jazykové

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

CJ-5-2-01 se zapojuje do jednoduchých rozhovorů

CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

ostatní

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce: poskytne první pomoc při úrazu

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce: poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

EXPEDICE

Forma předmětu: žáci vyrážejí do světa, zpočátku po okolí, v dalších ročnících po ČR. Rozvoj OV probíhá v reálném prostředí i kontextu. Vybírají si téma expedice podle zájmů.

matematické

M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků

M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života

ostatní

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupin známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle: projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času: uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikace ke mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledek pozorování

DRUHÉ OBDOBÍ PRVNÍHO STUPNĚ

matematické

M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

ostatní

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnostmi člověka

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí a přístrojů

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události: vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

KRUH

Forma předmětu: každodenní ranní rituál se skupinovým rozhovorem, jednou týdně shromáždění trojročí. Na vícedenní expedici shromáždění celé školy. Tento předmět je navíc možné ze strany žáků vyvolat kdykoli v průběhu dne v případě potřeby (např. konfliktní situace, potřeba řešení vztahového problému atd.)

jazykové

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči

ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

ostatní

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

DRUHÉ OBDOBÍ PRVNÍHO STUPNĚ

ostatní

ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připouští svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

KORMIDLO

Forma předmětu: žáci se postupně učí plánování vlastního rozvoje a cesty skrze přizpůsobené nástroje plánování (postupně se rozvíjející) a objevují nová témata ve formátu zážitkové pedagogiky (podpředmět Ponorka).

ostatní

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

DRUHÉ OBDOBÍ PRVNÍHO STUPNĚ

ostatní

ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu: uplatňuje kondičně zaměřené činnosti: projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti

POZNÁMKY K OBSAHU VZDĚLÁVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Umístění jednotlivých OV je dáno podstatou jejich ověřování. Není tedy cílem zařazovat daný OV pouze do jednoho předmětu, ale žák se s ním opakovaně setkává v různých formách a souvislostech. Jeho ověření je ale klíčové právě v předmětu, kde je zařazen, zpravidla i podstatou OV samotného (např. matematika v kontextu reálného světa má své výstupy tohoto druhu v Expedici, další jsou pak řazeny

zejména v Samostatné plavbě). Nabídka vzdělávacího obsahu ve škole je variabilní: vychází z potřeb a zájmů jednotlivých žáků a nabídky průvodců, jejich dovedností, znalostí a kompetencí. Pracujeme se zaměřením na OV, kde obsah je nositelem příslušných OV. Tam, kde je určen samotnou formulací OV, je obsahem to, co je závazně stanoveno v OV.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata jsou systematicky zařazována do jednotlivých předmětů a výukových situací. Evidence jejich zařazování je vedena zvlášť, vedle očekávaných výstupů a klíčových kompetencí.

OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- Sebepoznání a sebepečení – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepečení
- Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality

mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

- Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů)
- (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpateľnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního

prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušených mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností

- Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

5. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Zásady hodnocení

Hodnocení respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků, musí být jednoznačné, srozumitelné, věcné a pedagogicky odůvodnitelné (založené na podkladech). Hodnocení vychází z jasných cílů a úkolů v jednotlivých oblastech a etapách vzdělávání.

Hodnocení u žáků v režimu individuálního vzdělávání se uplatňuje přiměřeně jednorázovému přezkoušení s cílem zmapovat v maximální možné míře OV a KK, kterým se tito žáci věnují.

HODNOCENÍ V ZŠ SVĚTOPLAVCI

- posuzuje míru naplnění konkrétních vzdělávacích cílů, které jsou formulovány v ŠVP v podobě očekávaných výstupů s ohledem na individuální vzdělávací a osobnostní předpoklady žáka a individuální zralost žáka
- zdůrazňuje individuální pokrok žáka,
- sleduje proces i výsledek
- popisuje konkrétní zvládnuté oblasti vzdělávání,
- podněcuje žáka k dalšímu rozvoji - ukazuje další cestu,
- je v podstatné míře spoluvytvářeno žákem samotným (Triangl).

ZPŮSOBY HODNOCENÍ

Základem je slovní hodnocení obsahující co nejpřesnější popis dosažené úrovně v jednotlivých oblastech rozvoje dítěte (výsledků i procesu samotného). Škola převede slovní hodnocení do klasifikace v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ A VZÁJEMNÁ ZPĚTNÁ VAZBA

Proces hodnocení se odehrává průběžným poskytováním zpětné vazby mezi učitelem a žákem a reflexí žáka samotného. Práce se zpětnou vazbou i reflexí se odehrává pomocí různých metod a technik. Cíle hodnocení jsou převážně formativního charakteru a zahrnují rozvoj klíčové kompetence k učení a kompetence pracovní.

Probíhá např.:

- během jednotlivých činností žáka popisná zpětná vazba
- jako konstruktivní zpětná vazba na konci dané činnosti,
- posouzením vlastního výkonu žákem
- družinovým rozbořem společného výkonu po aktivitě
- vedením deníku a portfolia
- stanovováním kritérií při nastavování SP
- diskusí na Kruhu
- formou individuálního rozhovoru se žákem podle potřeby (např. konzultace nebo žákova žádost o provázení),
- během Trianglu – setkání žáka, rodiče a pedagoga.

Dle stanoveného Akcovníku se žák, učitel a rodič/e (zákonní zástupci) schází k Trianglům (osobním setkáním), na kterých společně reflektují dosavadní vzdělávací proces žáka, komentují navržené cíle a vzájemně si poskytují zpětnou vazbu a důležité informace.

INDIVIDUÁLNÍ PLÁNY

Žáci jsou vedeni postupně učit se stanovovat si cíle a jejich dosažení pak spolu s učitelem hodnotit. To je nedílnou součástí tvorby individuálních plánů. Individuální plán je zpravidla krátkodobý, opakuje se v cyklech 1 - 6 týdnů. Délku cyklu nastavuje učitel vzhledem k zralosti a dovednostem žáka. Žák si pak spolu s učitelem stanovuje kritéria ve vzdělávacích oblastech tak, aby mohl poznat, kdy budou dílčí cíle splněny. To umožňuje přehledné, průběžné a jednoduché ověřování dosažené úrovně vzdělávání zřejmě pro žáky, pedagogy i zákonné zástupce. Pokud kritéria nejsou splněna, učitel poskytuje žákovi potřebné informace a podporu pro efektivnější zvládnutí.

PODKLADY PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Podklady pro hodnocení tvoří především:

- žákem vytvořené výstupy (pracovní listy, výrobky, multimediální záznamy atd.), ze kterých si sám skládá své portfolio
- rozhovory učitele s žákem,
- individuální plány (Kormidla, Klíče, Triangly)
- pozorování chování a projevů žáka,
- záznam z konzultací učitele s rodiči a žákem.

KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ

Hodnocení obsahuje informace o míře splnění následujících kritérií:

- naplňuje očekávané výstupy formulované v jednotlivých předmětech školního vzdělávacího programu (popř. naplňuje cíle jednotlivých výukových bloků a projektů odvozených z těchto výstupů);
- naplňuje jednotlivé uzlové body klíčových kompetencí

Slovní hodnocení:

- vystihuje úroveň rozvoje, kterého dosáhl žák ve vztahu k naplnění očekávaných výstupů a uzlových bodů;
- pojmenovává pokrok, kterého bylo dosaženo od minulého hodnocení;
- obsahuje všechny vyučované oblasti;
- zdůrazňuje úspěchy a silné oblasti žáka, upozorňuje na oblasti, na které je třeba se zaměřit, a doporučuje další rozvoj žáka;
- obsahuje doporučení pro žáka, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat;
- je adresované žákovi a formulace jsou volené tak, aby mu byly srozumitelné;
- je individualizované vzhledem ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům žáka;
- zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji.

INFORMOVÁNÍ ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ O PRŮBĚHU A VÝSLEDKÁCH VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKA

Zákonní zástupci jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka informováni prostřednictvím:

- Trianglů,
- individuálních plánů žáka,
- digitalizovaného záznamu plněných očekávaných výstupů a uzlových bodů
- žákovského portfolia,
- pololetního výpisu z vysvědčení ,
- vysvědčení vydávaného na konci školního roku,
- individuálně domlovaných schůzek s učitelem.